

Голота Н.,

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри дошкільної освіти
Факультету педагогічної освіти
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка,
бульвар І. Шамо, 18/2, 02094 м. Київ, Україна
n.holota@kubg.edu.ua

ORCID ID 0000-0003-3748-753X

Карнаухова А.,

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри дошкільної освіти
Факультету педагогічної освіти
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка,
бульвар І. Шамо, 18/2, 02094 м. Київ, Україна
a.karnaukhova@kubg.edu.ua

ORCID ID 0000-0001-6476-8084

ЗМІСТ І СТРУКТУРА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Анотація. У статті обґрунтовано сутність, особливості структури та змісту підготовки майбутніх вихователів до формування комунікативної компетентності у дітей дошкільного віку. Вирішенню цієї проблеми сприяє освітній компонент «Технології розвитку мовлення дитини та ознайомлення з літературою», що включає такі змістові модулі: «Інноваційні технології в дошкільній освіті», «Технологічний підхід до розвитку мовлення дітей раннього й дошкільного віку», «Ігрові та інтерактивні технології в мовленнєвій і літературній діяльності», «Технологічний підхід в ознайомленні дітей дошкільного віку з художньою літературою» та «Технологія рефлексійного підходу до взаємодії з художнім текстом». Освітній компонент спрямований на формування у студентів загальних та фахових компетентностей. У статті подано результати міні-опитування студентів за результатами вивчення кожного модуля; проведено діагностичний зріз сформованості комунікативної компетентності студентів, що обумовило необхідність розробки критеріїв, рівнів та їх показників. Висвітлено інтерактивні технології роботи зі студентами; створення необхідних умов для формування комунікативної компетентності; ефективне використання сучасних форм освітньої взаємодії з усіма учасниками освітнього процесу.

Ключові слова: діти дошкільного віку; заклад дошкільної освіти; комунікативна компетентність; освітній процес; підготовка вихователів.

© Голота Н., Карнаухова А., 2024

© Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, 2024

Вступ. Проблема формування мовленнєвої компетентності є актуальною у дослідженнях науковців. Зокрема формування мовленнєвої компетентності розглядається в контексті використання мовних засобів з урахуванням мовної національної специфіки відповідно до ситуації спілкування; володіння мовленнєвими вміннями та навичками в різних видах мовленнєвої діяльності, що формуються у майбутніх вихователів

під час вивчення освітнього компоненту «Технології розвитку мовлення дитини та ознайомлення з літературою» для студентів 1–2 курсу спеціальності 012 Дошкільна освіта, першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (термін навчання — 2 роки 10 місяців).

Дослідження, що присвячені проблемі підготовки вихователів до професійної діяльності розкриті у працях Л. Артемової, Г. Беленької, Л. Бере-

зовської, А. Богуш, Н. Лисенко, О. Мамчич та ін. У дослідженнях цих науковців компетентність пов'язується з рівнем освіченості фахівця і його загальнокультурною компетентністю, а також розглядається як складна система, що включає знання, уміння, навички та професійно-важливі якості майбутнього фахівця. Науковці зосереджують свою увагу на таких аспектах вирішення цієї проблеми як розробка нових, цікавих за змістом, дисциплін у закладах вищої освіти; використання інтерактивних технологій навчання студентів; забезпечення взаємозв'язку між теоретико-методичними основами та практико-орієнтованим навчанням, інтеграцію змісту навчальних дисциплін.

Мета — обґрунтувати зміст і структуру підготовки майбутніх вихователів до формування комунікативної компетентності дітей дошкільного віку.

Завдання:

1. Обґрунтувати сутність підготовки майбутніх вихователів до формування комунікативної компетентності дітей дошкільного віку у контексті актуальних викликів дошкільної освіти.

2. Схарактеризувати зміст і описати структуру підготовки майбутніх вихователів до формування комунікативної компетентності дітей дошкільного віку в освітньому процесі закладу дошкільної освіти на матеріалі навчальної дисципліни «Технології розвитку мовлення дитини та ознайомлення з літературою».

В умовах сучасного суспільства комунікація є однією з найважливіших складових його розвитку. Саме комунікація як обов'язкова умова існування та взаємодії людей у соціумі впливає на всі сфери суспільного життя, трансформуючи суспільну свідомість, формуючи систему цінностей. Особливо яскраво це виявляється в галузі освіти. Інститут освіти забезпечує формування готовності зростаючої особистості до життя у світі, що динамічно розвивається та характеризується різноманітністю комунікаційних засобів та технологій. Сучасне суспільство потребує громадян, здатних швидко адаптуватися до умов та викликів буття. Спілкування є невід'ємною складовою діяльності людини, що здебільшого забезпечує її успішність в особистісному зростанні та професійному становленні.

В контексті нашого дослідження відзначимо, що професія вихователя дітей дошкільного віку належить до категорії професій, де спілкування має велике значення, й відтак, є суттєвою складовою педагогічної діяльності. Професійно-педагогічна комунікація є основною формою освітнього процесу, продуктивність якої визначається цілями й цінностями спілкування.

Проблема формування комунікативної компетентності завжди була актуальною й такою, що викликала й продовжує викликати інтерес вітчизняних дослідників, серед яких: А. Богуш,

Н. Гавриш, І. Луценко, Т. Піроженко, С. Сисоєва. Спілкування є важливою складовою життєдіяльності суб'єкта та відіграє вагомий роль у формуванні й розвитку зростаючої особистості. Відтак комунікативна компетентність визначається науковцями як одна з ключових, яка сприяє та забезпечує розвиток пізнавальної діяльності, формує ставлення до навколишнього світу, поведінкові реакції, характер особистості й виявляється у здатності до мовного спілкування та вмінні слухати. Можна констатувати, що від розвитку комунікативної компетентності залежить і успішність особистості в житті.

Формування особистості дитини дошкільного віку відбувається в багатоплановому спілкуванні з оточуючими, під час якого вона отримує знання про навколишній світ, «привласнює» суспільні цінності, пізнає природу, набуває власний досвід пізнання оточуючого, навчається пропонувати, відстоювати власну думку, самостійно вирішувати конфлікти, засвоює етичні норми спілкування. Виховання мовленнєвої культури, культури спілкування зростаючої особистості багато в чому залежить від середовища, в якому перебуває дитина, від різних форм освітньої взаємодії з педагогом. Комунікативна взаємодія вихователя з вихованцем включає не лише організацію мовленнєвого контакту, залучення дітей до різних видів діяльності, але й розуміння дитини, готовність до взаємодії з нею, усвідомлення потреб кожного вихованця, розуміння його почуттів і психологічних станів, встановлення відносин позитивної емоційної підтримки, забезпечення психологічного захисту дитини.

Задля досягнення найкращого розвитку мовленнєвої компетентності дітей дошкільного віку, зазначає Н. Гавриш, має змінитися позиція вихователя в освітньому процесі: вся діяльність педагога має бути зорієнтована на дитину, її потреби у пізнанні та спілкуванні.

Таким чином, підготовка вихователів до формування комунікативної компетентності дітей дошкільного віку включає такі компоненти: мовленнєву компетентність педагога; здатність до емпатії, уміння «відчувати» дитину, «зчитувати» її стан, організовувати різні форми освітньої взаємодії, які спонукають дітей активно спілкуватися, відстоювати свою думку, виявляти ініціативу й бути активним учасником діалогу; володіння та доцільне застосування сучасних комунікаційних технологій та технологій психолого-педагогічного супроводу дітей дошкільного віку в освітньому процесі закладу дошкільної освіти.

Вважаємо, що актуальним питанням у підготовці вихователя під час навчання у закладі вищої освіти є розвиток мотивації студентів до побудови ефективної комунікації з усіма учасниками освітнього процесу, усвідомлення ними необхідності комунікативної компетентності для

повсякденного життя, професійної діяльності педагога як одного з найбільш ефективного чинника впливу на вихованця, здатності до формування мовленнєвої компетентності у дітей раннього та дошкільного віку в різних формах освітньої взаємодії. На нашу думку, одним зі шляхів вирішення цієї проблеми є вивчення дисципліни «Технології розвитку мовлення дитини та ознайомлення з літературою». Саме цей освітній компонент сприяє формуванню у студентів професійних вмінь щодо формування комунікативної компетентності дітей в освітньому процесі закладу дошкільної освіти.

Дисципліна «Технології розвитку мовлення дитини та ознайомлення з літературою» викладається студентам 1–2 курсу спеціальності 012 Дошкільна освіта першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (термін навчання — 2 роки 10 місяців) на Факультеті педагогічної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Основними завданнями є:

— формування у студентів здатності доцільно використовувати навички монологічного та діалогічного мовлення, невербальні засоби спілкування та перцептивні навички для встановлення партнерської взаємодії з учасниками освітнього процесу закладу дошкільної освіти;

— формування готовності майбутніх фахівців здійснювати педагогічний супровід мовленнєвої, комунікативної та художньо-мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку з використанням інноваційних технологій і методик;

— розвивати уміння студентів планувати та організовувати за допомогою сучасних форм взаємодії з дітьми дошкільного віку та з їх батьками суб'єкт-суб'єктне спілкування в контексті розвитку мовлення дітей та ознайомлення їх з художньою літературою;

— стимулювати студентів до саморозвитку й підвищення рівнів педагогічної, читацької, мовленнєвої та рефлексійної культури, прагнення до постійного фахового зростання. Зміст викладання курсу «Технології розвитку мовлення дитини та ознайомлення з літературою» передбачає формування у студентів загальних та фахових компетентностей: інтегральна компетентність — здатність самостійно та комплексно розв'язувати складні спеціалізовані завдання й практичні проблеми в галузі розвитку, навчання і виховання дітей дошкільного віку із застосуванням теорії й методики дошкільної освіти в типових і невідзначених умовах системи дошкільної освіти.

Зміст освітнього компонента розподілено за модулями:

Модуль 1. Інноваційні технології в дошкільній освіті.

Тема 1. Сутність феномену «технологія».

Тема 2. Використання інноваційних технологій у дошкільній: травма-інформаційний підхід.

Модуль 2. Технологічний підхід до розвитку мовлення дітей раннього й дошкільного віку.

Тема 3. Методологічні засади розвитку мовлення дітей раннього й дошкільного віку.

Тема 4–5. Технології мовленнєвого спрямування.

Модуль 3. Ігрові та інтерактивні технології в мовленнєвій і літературній діяльності.

Тема 6. Ігрові технології як засіб ефективного розвитку мовлення дітей раннього й дошкільного віку.

Тема 7. Інтерактивні технології у взаємодії з дітьми дошкільного віку.

Модуль 4. Технологічний підхід в ознайомленні дітей дошкільного віку з художньою літературою.

Тема 8. Методологічні засади ознайомлення дітей з художньою літературою.

Тема 9. Технології літературного спрямування.

Модуль 5. Технологія рефлексійного підходу до взаємодії з художнім текстом.

Тема 10–11. Рефлексія як ефективний засіб для формування інтересу до літератури та основ читацької культури.

Для реалізації змісту цих модулів в освітньому процесі закладу вищої освіти ми використовуємо інноваційні технології та методики, що сприяють не лише усвідомленню студентами значущості комунікативної компетентності в професійній діяльності вихователя закладу дошкільної освіти але й, водночас, залучають їх до спілкування, обговорення способів вирішення педагогічних ситуацій.. До них ми відносимо: літературні ігри; технології ситуативного моделювання, зокрема рольові ігри, вивчення практичного досвіду щодо застосування у майбутній професії (моделювання подій); розроблення педагогічних та методичних порад та рекомендацій для вихователів та батьків. На початку вивчення дисципліни «Технології розвитку мовлення дитини та ознайомлення з літературою» ми актуалізували проблему, оцінили рівень поінформованості студентів щодо технологій розвитку мовлення дітей дошкільного віку та визначили їхні очікування щодо подальшого професійного зростання в цьому контексті. Для цього нами було запропоновано міні-опитування для студентів. В опитувальнику були такі питання як: «Що Ви очікуєте від вивчення цього курсу?», «Що Ви знаєте про технології розвитку мовлення дітей дошкільного віку?», «Які технології в мовленнєвій діяльності Ви використовуєте на практиці в закладі дошкільної освіти?», «Як Ви розумієте поняття «технології розвитку мовлення?», «Хто з науковців досліджував дану проблему?», «Як на практиці можна застосувати отримані знання?», «Чи можна використовувати інновації з розвитку мовлення?», «Чи може заклад дошкільної освіти реалізувати технологію з розвитку мовлення?».

За результатами опитування ми зробили висновки про те, що досить незначний відсоток студентів (32%) розуміє поняття «технологія», розрізняє її види, принципи та орієнтується у змісті понять «методика», «інновації», «технологія».

Важливо, щоб майбутній вихователь вільно взаємодівав з викладачем та однокурсниками, вступав у діалог, вносив пропозиції, обґрунтовував власну думку під час обговорення педагогічних ситуацій, ставав активним учасником освітнього процесу.

Для того, щоб студенти краще оволоділи матеріалами навчального курсу, ми знайомимо їх з досвідом закладів дошкільної освіти щодо застосування інноваційних технологій задля формування комунікативної компетентності дітей дошкільного віку. При цьому пропонуємо вивчення методичних джерел з піднятої проблеми під час практики — відвідування закладів дошкільної освіти, спілкування з вихователями, взаємодію з дітьми дошкільного віку, перегляд матеріалів у вигляді презентацій, можливість використання Інтернет-ресурсів. Завдання викладача — викласти матеріал так, щоб студент не просто його прослухав, а й сприйняв, приєднався до обговорення, вступив в дискусію. У цьому нам допомагають інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ). Ми працюємо в системі електронного середовища, де розміщена інформація про курс (лекційний матеріал, завдання для семінарських і практичних занять, презентації до лекцій, МР (модульна контрольна робота) до кожного модуля, словник термінів і список літератури), з якою студенти мають можливість працювати дистанційно.

Діагностичний підхід до вивчення сформованості комунікативної компетентності у студентів 1–2 курсу, спеціальності 012 Дошкільна освіта (термін навчання — 2 роки 10 місяців), зумовив необхідність розробки відповідних критеріїв, рівнів та їх показників. На основі виокремлених критеріїв та показників було визначено три рівні сформованості комунікативної компетентності майбутніх вихователів на початок вивчення курсу «Технології розвитку мовлення дитини та ознайомлення з літературою», а саме: високий, достатній, недостатній.

Критеріями рівнів сформованості комунікативної компетентності студентів нами були визначені такі: вміння здійснювати спілкування в різних видах професійної діяльності; здатність до ефективного встановлення комунікативних зв'язків, що передбачає вміння логічно, зв'язно будувати мовлення, вести дискусію, аргументувати відповіді на запитання; вміння орієнтуватись у нових умовах; вміння «зчитувати» поведінку партнера, прогнозуючи результати спілкування;

До високого рівня сформованості комунікативної компетентності віднесено студентів, які воло-

діють теоретичними знаннями щодо видів, форм, засобів професійно-педагогічного спілкування, вміють встановлювати комунікацію з іншими суб'єктами освітнього процесу ЗДО відповідно до ситуації, мети, завдань і адресата спілкування. Характерне вміння творчо встановлювати контактуєуючі мовленнєві зв'язки, застосовувати мовленнєві стимули в усіх педагогічних ситуаціях. Монологу властиві інформативність, розгорнутість, відповідність темі, логічність побудови висловлювань, виразність, композиційна завершеність. Діалогічне мовлення відзначається активністю, експресивністю, різноманітністю структурно-семантичних типів діалогічних єдностей.

Достатній рівень сформованості комунікативної компетентності притаманний тим студентам, які загалом володіють і знаннями щодо видів, форм та засобів спілкування, але в процесі практичних занять зокрема в процесі вирішення вправ ситуаційного моделювання потребують допомоги викладача, практично вільно використовують мовні засоби, припускаючись незначних і нечисленних мовних помилок. Уміють встановити контакт з дітьми дошкільного віку, спонукають їх до невимушених висловлювань. Монологам притаманні всі основні категоріальні ознаки, їх слабким місцем здебільшого буває змістова звуженість і низька емоційність та образність. Діалоги будуються за типовими еліптичними структурами, засоби стимуляції до спілкування одноманітні.

Студенти з недостатнім рівнем сформованості комунікативної компетентності мають поверхові знання щодо видів, форм, засобів спілкування; з відчутними порушеннями орфоепічних норм мови, грубими помилками, пов'язаними з лексичною та граматичною інтерференцією. Для мовлення притаманна прихована інтерференція. Мовлення лексично збіднене, вирізняється звуженістю синтаксичних структур, містить численні невмотивовані паузи. Завдання заняття формулюються «в цілому і загалом», не вказуються задачі щодо розвитку конкретних лінгвістичних різнорівневих навичок. Дані порівняльного міжмовного аналізу не відтворюються ані в завданнях, ані в змісті, ані в методиці занять. Зазначимо, що студенти з недостатнім рівнем сформованості комунікативної компетентності не можуть виступати активними учасниками діалогу, конструювати взаємодію з колегами та здобувачами дошкільної освіти в майбутній професійній діяльності.

Проаналізувавши зібрані дані можемо констатувати, що виявлені комунікативні вміння студентів відповідають таким рівням компетентності: до високого рівня належать уміння 12,5 % студентів, 53,5 % студентів мають достатній рівень комунікативної компетентності, недостатній рівень комунікативних умінь притаманний 34 % студентів.

Враховуючи все це, найважливішим завданням навчальної дисципліни «Технології розвитку мовлення дитини та ознайомлення з літературою» є оволодіння основами теорії та методики ознайомлення дітей дошкільного віку із художньою літературою та розвитку мовлення, сформулювати уявлення про методи й прийоми впровадження педагогічних технологій мовленнєвого і літературного спрямування в освітній простір закладу дошкільного закладу.

Після лекційних, семінарських занять ми проводимо практичні заняття, основною метою яких є: з'ясування рівня оволодіння студентами практичними вміннями визначати принципи та стратегію розвитку мовлення, застосовувати технології з розвитку мовлення. Студенти вирішують на заняттях конкретні педагогічні завдання та ситуації, моделюють необхідні умови для реалізації завдань з розвитку мовлення дітей, використовують сучасні комунікаційні технології та технології психолого-педагогічного супроводу в освітній взаємодії з дітьми дошкільного віку. Так, саме зі студентами

спеціальності 012 Дошкільна освіта ми вирішуємо та обговорюємо фрагменти освітніх форм взаємодії з дітьми дошкільного віку, проектуємо практико-орієнтовані ситуації як одну з ефективних способів інтерактивного спілкування з дітьми, спрямовані на формування у майбутніх вихователів умінь обирати ефективні стратегії для розв'язання комунікативних завдань.

Висновки. Таким чином, проведене дослідження засвідчило, що проблема підготовки майбутніх фахівців до формування комунікативної компетентності залишається актуальною й потребує подальшого вирішення. Проведене дослідження не охоплює всі аспекти означеної проблеми. Можливими напрямками подальших досліджень є розробка методичного інструментарію у підготовці майбутніх вихователів до формування мовленнєвої компетентності дітей дошкільного віку в освітньому процесі закладу дошкільної освіти. Перспективу подальшого дослідження вбачаємо в розробці моделі формування мовленнєвої компетентності майбутніх вихователів.

ДЖЕРЕЛА:

1. Гавриш Н. В. Художнє слово і дитяче мовлення. Київ, 2005. 128 с.
2. Державний стандарт дошкільної освіти. 2021. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-v-ukrayini>
3. Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. кер. В. О. Огнев'юк. Авт.кол.: Г. В. Беленька, О. Л. Богініч, В. М. Вертугіна, К. І. Волинець та ін. К.: Київ.ун-т ім.Б. Грінченка, 2020. 440 с.
4. Кондратець І. В. Підготовка майбутніх фахівців дошкільної освіти до психолого-педагогічного супроводу розвитку дітей раннього віку. Науковий вісник Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка. Педагогічні науки (15). 2022. С. 119–128.
5. Крутії К. Л. Теорія і практика формування граматично правильного мовлення в дітей дошкільного віку (на матеріалі морфології і словотворення) : дис... д-ра пед. наук: 13.00.02. Національний педагогічний ун-т ім. М. П. Драгоманова. К., 2005.
6. Луценко І. О. Підготовка майбутніх вихователів до формування комунікативно-мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку : монографія. К. : Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2012. 392 с.
7. Луценко І. О. Теоретико-методичні засади підготовки майбутніх вихователів до організації комунікативно-мовленнєвої діяльності дітей старшого дошкільного віку : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра пед. наук: 13.00.08. Київ, 2013. 40 с.
8. Методичні рекомендації до освітньої програми для дітей від 2 до 7 років «Дитина» / наук. ред. Г. В. Беленька, О. А. Половіна, І. В. Кондратець; авт.кол.: Г. В. Беленька, О. Л. Богініч, В. М. Вертугіна, К. І. Волинець та ін. К.: ТОВ «АКМЕ ГРУП», 2021. 568 с.
9. Освітнє середовище закладу дошкільної освіти: технології проектування : навч.-метод. посібник / О. Д. Рейпольська, І. М. Гудим, Л. І. Зайцева, І. В. Луценко, В. О. Луценко, Г. Г. Цветкова; за ред. О. Д. Рейпольської. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2021. 222 с. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/729031>
10. Робоча програма навчальної дисципліни «Технології розвитку мовлення дитини та ознайомлення з літературою». URL: <https://fpo.kubg.edu.ua/images/29.pdf>.

REFERENCES:

1. Havrysh N. V. (2005) *Khudozhnie slovo i dytiache movlennia*. [Artistic word and children's speech] Kyiv, 128 s.
2. *Derzhavnyi standart doshkilnoi osvity* (2021). [State standard of preschool education]. Available at: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-v-ukrayini>.

3. *Dytyna: Osvitnia prohrama dlia ditei vid dvokh do semy rokiv* (2020). [Child: Educational program for children from two to seven years old]. / nauk. ker. V. O. Ohneviuk. Avt.kol.: H. V. Bielienka, O. L. Bohinich, V. M. Vertuhina, K. I. Volynets ta in. K. : Kyiv.un-t im. B. Grinchenka. 440 s. [in Ukrainian].
4. Krutii K. L. (2005) *Teoriia i praktyka formuvannia hramatychno pravylnoho movlennia v ditei doshkilnoho viku (na materialii morfolohii i slovotvorennia)* [Theory and practice of forming grammatically correct speech in preschool children (on the material of morphology and word formation)]: dys...d-ra ped. Nauk : 13.00.02. Natsionalnyi pedahohichnyi un-t im. M. P. Drahomanova. [in Ukrainian].
5. Kondratets I. V. (2022) *Pidhotovka maibutnikh fakhivtsiv doshkilnoi osvity do psicholoho-pedahohichnoho suprovodu rozvytku ditei rannoho viku* [Training of future specialists in preschool education for psychological and pedagogical support of the development of young children.] Naukovyi visnyk Kremenetskoj oblasnoi humanitarno-pedahohichnoi akademii im. Tarasa Shevchenka. *Pedahohichni nauky* (15). S. 119–128. [in Ukrainian].
6. Lutsenko I. O. (2012) *Pidhotovka maibutnikh vykhovateliv do formuvannia komunikatyvno-movlennievoi diialnosti ditei doshkilnoho viku : monohrafiia* [Preparation of future educators for the formation of communicative and speech activities of preschool children: monograph]. K. : Vyd-vo NPU im. M.P. Drahomanova. 392 s. [in Ukrainian].
7. Lutsenko I. O. (2013) *Teoretyko-metodychni zasady pidhotovky maibutnikh vykhovateliv do orhanizatsii komunikatyvno-movlennievoi diialnosti ditei starshoho doshkilnoho viku* [Theoretical and methodological principles of training future educators for the organization of communicative and speech activities of older preschool children]: avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia d-ra ped. nauk: 13.00.08. Kyiv, 40 s. [in Ukrainian].
8. *Metodychni rekomendatsii do osvitoi prohramy dlia ditei vid 2 do 7 rokiv «Dytyna»* (2021) [Methodological recommendations for the educational program for children from 2 to 7 years old «Child»]/ nauk. red. H. V. Bielienka, O. A. Polovina, I. V. Kondratets; avt.kol.: H. V. Bielienka, O. L. Bohinich, V. M. Vertuhina, K. I. Volynets ta in. K.: TOV «AKME HRUP». 568 s. [in Ukrainian].
9. *Osvitnie seredovyshe zakladu doshkilnoi osvity: tekhnolohii proiektuvannia : navch.-metod. posibnyk* (2021) [Educational environment of preschool education institution: design technologies: teaching method. manual] / O. D. Reipolska, I. M. Hudym, L. I. Zaitseva, I. V. Lutsenko, V. O. Lutsenko, H. H. Tsvietkova; za red. O. D. Reipolskoi. Kropyvnytskyi: Imeks-LTD. 222 s. Available at: <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/729031>. [in Ukrainian].
10. *Robocha prohrama navchalnoi dystsypliny «Tekhnolohii rozvytku movlennia dytyny ta oznaiomlennia z literaturoiu»* [Working program of the educational discipline «Technologies of child speech development and familiarization with literature»] Available at: <https://fpo.kubg.edu.ua/images/29.pdf>. [in Ukrainian].

Golota N., Karnaukhova A.

CONTENT AND STRUCTURE OF THE PREPARATION OF FUTURE EDUCATORS FOR THE FORMATION OF COMMUNICATIVE COMPETENCE IN CHILDREN OF PRESCHOOL AGE

Abstract. *The article substantiates the essence, peculiarities of the structure and content of the training of future educators for the formation of communicative competence in preschool children. The solution to this problem is facilitated by the educational component «Technologies for the development of children's speech and familiarization with literature», which includes the following content modules: «Innovative technologies in preschool education», «Technological approach to the development of speech of children of early and preschool age», «Game and interactive technologies in speech and literary activities», «Technological approach in familiarizing preschool children with fiction» and «Technology of reflective approach to interaction with fiction text». The educational component is aimed at forming students' general and professional competencies. The article presents the results of a mini-survey of students based on the results of studying each module; a diagnostic section of the formation of students' communicative competence was conducted, which necessitated the development of criteria, levels and their indicators. Interactive technologies for working with students are highlighted; creation of the necessary conditions for the formation of communicative competence; effective use of modern forms of educational interaction with all participants in the educational process.*

Key words: *young children; children of preschool age; preschool education institution; communicative competence; educational process; training of educators.*

Стаття надійшла до редакції 04.05.2024

Прийнято до друку 18.05.2024